

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 150/11, 119/14), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2015. godine, donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Izvješće o radu probacijske službe za 2014. godinu, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo pravosuđa aktom; KLASA: 730-11/15-07/42 URBROJ: 514-05-02-01-15-03 od 13. svibnja 2015. godine te se dostavlja Hrvatskome saboru.

KLASA:
URBROJ:

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

**IZVJEŠĆE
O RADU PROBACIJSKE SLUŽBE
ZA 2014. GODINU**

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
UVOD.....	3
ULOGA PROBACIJSKE SLUŽBE.....	4
Zakonodavni okvir	5
PROBACIJSKI POSLOVI	5
IZVRŠAVANJE PROBACIJSKIH POSLOVA U 2014. GODINI	7
Rad za opće dobro	10
Probacijski poslovi tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta.....	15
Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnim obvezama.....	18
Nadzor izvršavanja obveza prema rješenju državnog odvjetnika kada odlučuje o kaznenom progonu prema načelu svrhovitosti	21
AKTIVNOSTI SEKTORA ZA PROBACIJU u 2014. g.	23
ORGANIZACIJSKA STRUKTURA	27
LJUDSKI RESURSI.....	29
Zapošljavanje	29
Edukacija.....	30
Studentska praksa	30
SURADNJA S DIONICIMA PROBACIJSKE SLUŽBE	31
Policija	31
Zatvorski sustav	31
Pravne osobe	31
Suci izvršenja	31
Suradnja sa Samostalnom službom za podršku žrtvama i svjedocima	32
Ostali dionici	32
PROJEKTI	32
TAIEX radionice i studijska posjeta ne temu suradnje policije i probacije	32
Projekt u suradnji s rumunjskom probacijskom službom „Povećanje sigurnosti u radu probacijskih službenika“	33
Transition facility „Support to further development and strengthening of the Probation Service in Croatia“	33
FINANCIJSKI POKAZATELJI	33

UVOD

Probacijski poslovi od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku, a obavljaju se s ciljem zaštite društvene zajednice od počinitelja kaznenog djela, njegove resocijalizacije i reintegracije u zajednicu utjecanjem na rizične čimbenike koji su povezani s činjenjem kaznenih djela.

Probacijska služba je u protekloj godini ostvarila i odlične rezultate u izvršavanju probacijskih poslova:

- u odnosu na 2013. godinu zaprimila je oko 10% više predmeta u rad
- na izvršavanje je zaprimljeno 3618 novih predmeta
- završila je 3572 predmeta od čega je oko 85% uspješno izvršeno
- osobe uključene u probaciju odradile su ukupno 490.710 sati rada za opće dobro
- broj pravnih osoba u kojima se izvršava rad za opće dobro povećao se za 216.

S ciljem unapređenja prakse u izvršavanju probacijskih poslova, radilo se na usklađivanju prakse i službenih uputa o postupanju; intenzivirala se suradnja sa sudovima, sucima izvršenja, policijom i zatvorskim sustavom, vezano uz izvršavanje probacijskih poslova. Mreža pravnih osoba u kojima se izvršava rad za opće dobro je proširena, kao i suradnja s drugim relevantnim institucijama koje mogu doprinjeti misiji probacijske službe.

Kao rezultat prvih iskustava hrvatskih probacijskih službenika u provođenju probacijskih poslova vezanih uz kaznu zatvora i uvjetni otpust izrađeni su Skripta i Priručnik o ovoj vrsti probacijskih poslova. Skripta omogućuje bolje razumijevanje i jednostavnije snalaženje pri obavljanju ovih poslova dok je Priručnik zamišljen kao skup praktičnih informacija prikupljenih u svrhu pomoći u obavljanju probacijskog posla novozaposlenom službeniku, volonteru ili vježbeniku u probacijskoj službi, probacijskom službeniku s iskustvom te upravnim referentima u obavljanju nekih od administrativnih zadataka.

Tijekom 2014. zaposleno je 5 novih službenika, 2 putem javnog natječaja i 3 putem premještaja iz državne odnosno javne uprave. U okviru stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, a u probacijskim uredima, radile su 4 osobe.

U svrhu unapređivanja prepoznatljivosti probacijskih poslova i informiranosti o probacijskom radu u okviru i izvan probacijske službe poboljšan je izgled i sadržaj web stranice Sektora za probaciju, osmišljena je i izrađena intranet stranica probacijske službe.

U okviru studijskih posjeta stranih delegacija (Japan, Armenija, pravosudni dužnosnici iz različitih EU zemalja) službenici Sektora za probaciju prezentirali su organizaciju i rad hrvatske probacijske službe. Predstavnici probacijske službe su bili su gosti predavači na Pravnom fakultetu na Studiju prava i na Studiju socijalnog rada, Edukacijsko

rehabilitacijskom fakultetu i Policijskoj akademiji, te aktivni izlagači na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima i konferencijama.

U okviru TAIEX programa provedene su dvije radionice i studijska posjeta policiji i probacijskoj službi Sjeverne Irske (Belfast), tematski vezane uz suradnju policije i probacijske službe u radu s počiniteljima seksualnih delikata.

Intenzivno se radilo na nadogradnji Probacijskog informacijskog sustava (PIS) koji podržava poslovne procese probacijskog sustava, što je omogućilo početak sustavnog praćenja kvalitete izvršavanja probacijskih poslova i veći stupanj usklađivanja prakse u svim probacijskim uredima.

ULOGA PROBACIJSKE SLUŽBE

Provođenje probacijskih poslova je u nadležnosti Sektora za probaciju koji je ustrojstvena jedinica Uprave za kazneno pravo i probaciju Ministarstva pravosuđa. Hrvatska probacijska služba podjednako naglasak stavlja i na zaštitu zajednice i na socijalnu integraciju počinitelja kaznenog djela. U tom smislu najvažniji zadaci probacijske službe su:

- omogućiti informirano, kvalitetno i učinkovito donošenje odluka vezano uz počinitelje kaznenih djela
- prevenirati potencijalno kriminalno ponašanje počinitelja kaznenog djela u budućnosti,
- utjecati na okolnosti koje su doprinijele počinjenju kaznenog djela i mogle bi pridonijeti kriminalnom povratu,
- poduzimati aktivnosti koje će doprinijeti socijalnoj integraciji zatvorenika odnosno osuđenika u zajednicu,
- štititi zajednicu vezano uz rizike i neprimjereno ponašanje osobe uključene u probaciju.

Osobe uključene u probaciju često donose sa sobom specifične poteškoće kao što je ovisnost o drogama ili alkoholu, nasilničko ponašanje, poteškoće snalaženja u različitim ulogama (npr. roditeljskoj, bračnoj, radnoj). Kako bi probacijska služba mogla pomoći u procesu njihove socijalne integracije nužna je međuresorna suradnja (sudovi, zatvorski sustav, sustav socijalne skrbi, policija i dr.), odnosno suradnja sa svim subjektima u zajednici koji pružaju različite usluge, a koje mogu biti korisne u ovom procesu.

U obavljanju ovih zadataka probacijska služba slijedi načela prakse utemeljene na dokazima odnosno primjenjuje pristupe, modele i tehnike koji su se prema rezultatima znanstvenih istraživanja pokazala učinkovita u smanjenju recidivizma.

Zakonodavni okvir

Probacijska služba djeluje sukladno Zakonu o probaciji (Narodne novine 143/12). Probacijski poslovi obavljaju se s ciljem zaštite društvene zajednice od počinitelja kaznenog djela, njegove resocijalizacije i reintegracije u zajednicu utjecanjem na rizične čimbenike koji su povezani s činjenjem kaznenih djela, a od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku.

Propisi relevantni za rad Probacijske službe su slijedeći:

- Zakon o probaciji (NN, broj 143/12.)
- Pravilnik o načinu obavljanja probacijskih poslova (NN, broj 29/13.)
- Zakon o izvršenju kazne zatvora (NN, broj 128/99., 55/00., 59/00., 129/00., 59/01., 67/01., 11/02., 190/03., 76/07., 27/08., 83/09., 18/11., 48/11., 125/11., 56/13. i 150/13.)
- Kazneni zakon (NN, broj 125/11. i 144/12.)
- Zakon o kaznenom postupku (NN, broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12, 56/13. i 145/13.)

Strateški dokumenti

- Akcijski plan razvoja probacije u Republici Hrvatskoj 2010-2014

Praksa Probacijske služba temelji se, osim na relevantnim hrvatskim propisima i strateškim dokumentima, i na preporukama Vijeća Europe koje se odnose na izvršavanje sankcija i mjera u zajednici :

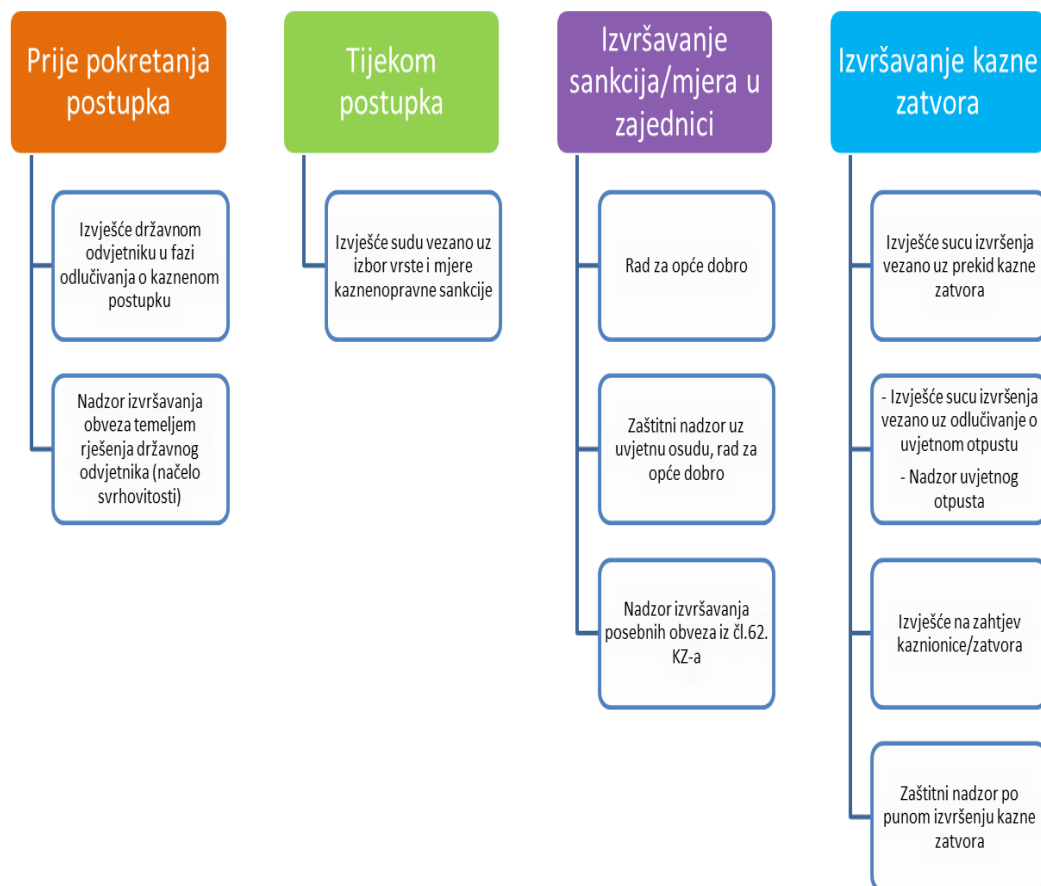
- Rec(92)16E 19 October 1992 on the European rules on community sanctions and measures, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=615689>
- Recommendation CM/Rec (2010) 1 of the Committee of Ministers to member states on the Council of Europe Probation Rules, <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1575813>
- Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (NN 91/10,81/13, i 124/13)
- Okvirna odluka Vijeća 2008/947/PUP o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda i uvjetnih odluka s ciljem nadzora uvjetnih mjera i sankcija

PROBACIJSKI POSLOVI

Zakon o probaciji propisuje probacijske poslove koji se obavljaju kod odlučivanja o kaznenom progonu, određivanju mjera osiguranja prisutnosti okrivljenika i drugih mjera opreza, izboru vrsta kaznenopravnih sankcija i izvršavanju kaznenopravnih sankcija izrečenih počinitelju kaznenog djela. Obavljanjem probacijskih poslova obuhvaćene su sve faze kaznenog

postupka i izvršavanja sankcija – odlučivanje o kaznenom progonu, suđenje, izvršavanje sankcija i uvjetni otpust.

Slika 1. Prikaz probacijskih poslova u svim fazama kaznenog postupka

Sukladno Zakonu o probaciji probacijski poslovi su:

1. Nadzor izvršavanja obveza prema rješenju državnog odvjetnika kada odlučuje o kaznenom progonu prema načelu svrhovitosti
2. Izrada izvješća na traženje državnog odvjetnika
3. Izrada izvješća za određivanja mjera osiguranja prisutnosti okrivljenika i mjera opreza te za izbor vrste i mjere kaznenopravne sankcije
4. Izvršavanje zaštitnog nadzora izrečenog uz uvjetnu osudu, uz rad za opće dobro, uz uvjetni otpust i po punom izvršenju kazne zatvora
5. Pribavljanje pristanka na zamjenu kazne zatvora radom za opće dobro te organiziranje i nadziranje izvršavanja rada za opće dobro
6. Izrada izvješća zatvoru, odnosno kaznionici kada za to postoji potreba
7. Izrada izvješća sudu u postupku odlučivanja o prekidu izvršavanja kazne te uvjetnom otpustu
8. Nadzor uvjetno otpuštenog osuđenika

9. Organiziranje i nadziranje izvršavanja posebnih obveza iz Kaznenog zakona i obveza iz Zakona o kaznenom postupku.

IZVRŠAVANJE PROBACIJSKIH POSLOVA U 2014. GODINI

S razvojem probacijske službe širi se i opseg probacijskih poslova koje služba obavlja, a proširuju se i modaliteti izricanja i izvršavanja ovih poslova.

Tablica 1. Broj zaprimljenih i završenih predmeta tijekom 2014. godine
prema vrsti probacijskog posla

Vrsta predmeta	2014.			
	Broj zaprimljenih predmeta	%	Broj završenih predmeta	%
Uvjetni otpust	916	25,3	980	27,4
Zaštitni nadzor uz uvjetni otpust	0	0,0	0	0,0
Posebne obveze uz uvjetni otpust	173	4,8	106	3,0
Uvjetni otpust sa zaštitnim nadzorom i posebnom obvezom	0	0,0	1	0,0
Izvjешća za kaznionicu ili zatvor	73	2,0	79	2,2
Prekid izvršavanja kazne zatvora	23	0,6	20	0,6
Izvjешća za suca izvršenja	635	17,6	611	17,1
Pogodnosti tijekom izvršavanja kazne zatvora	157	4,3	157	4,4
Rad za opće dobro po odluci suda	1484	41,0	1423	39,8
Rad za opće dobro uz zaštitni nadzor	5	0,1	2	0,1
Rad za opće dobro uz posebne obveze	17	0,5	2	0,1
Rad za opće dobro sa zaštitnim nadzorom i posebnim obvezama	2	0,1	1	0,0
Rad za opće dobro po odluci državnog odvjetnika	2	0,1	8	0,2
Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom	22	0,6	150	4,2
Uvjetna osuda s posebnom obvezom	49	1,4	4	0,1
Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom i posebnim obvezama	19	0,5	0	0,0
Izvršavanje obveze	34	0,9	22	0,6
Izvjешća za sud (kod odlučivanja o sankciji)	4	0,1	3	0,1
Izvjешća za državnog odvjetnika	3	0,1	3	0,1
UKUPNO	3618	100,0	3572	100,0

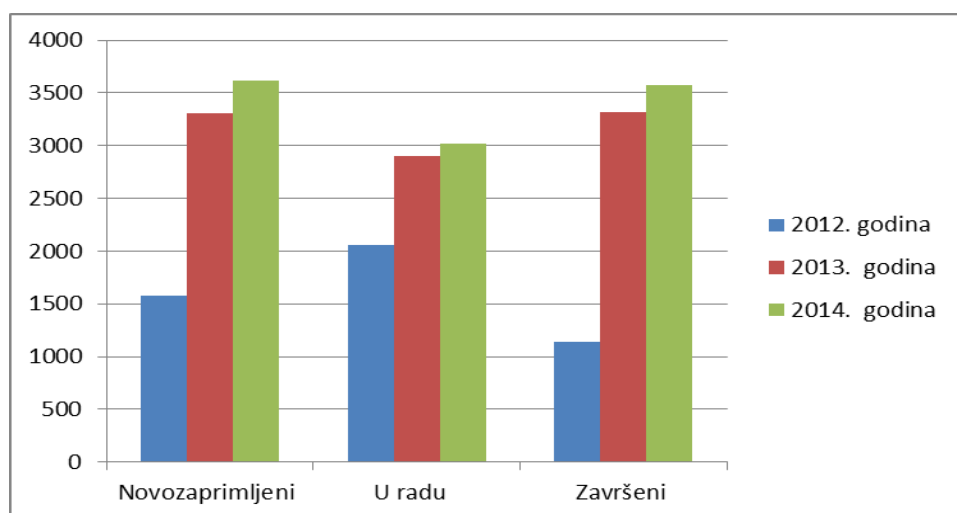
Tijekom 2014. godine probacijska služba izvršavala je sve poslove propisane Zakonom o probaciji. Zaprimila je 3618 novih predmeta u rad dok je u istom izvještajnom razdoblju završeno 3572 predmeta. Na dan 31.12.2014. probacijski uredi imali su u radu 3019 predmeta. U usporedbi sa 2013. godinom probacijski uredi su tijekom 2014. godine zaprimili oko 10% više predmeta.

Od zaprimljenih predmeta u 2014. godini 41,8 % predmeta odnosi se na rad za opće dobro, a 30,1 % predmeta na uvjetni otpust. 17,6% zaprimljenih predmeta odnosi se na izradu izvješća na zahtjev suca izvršenja.

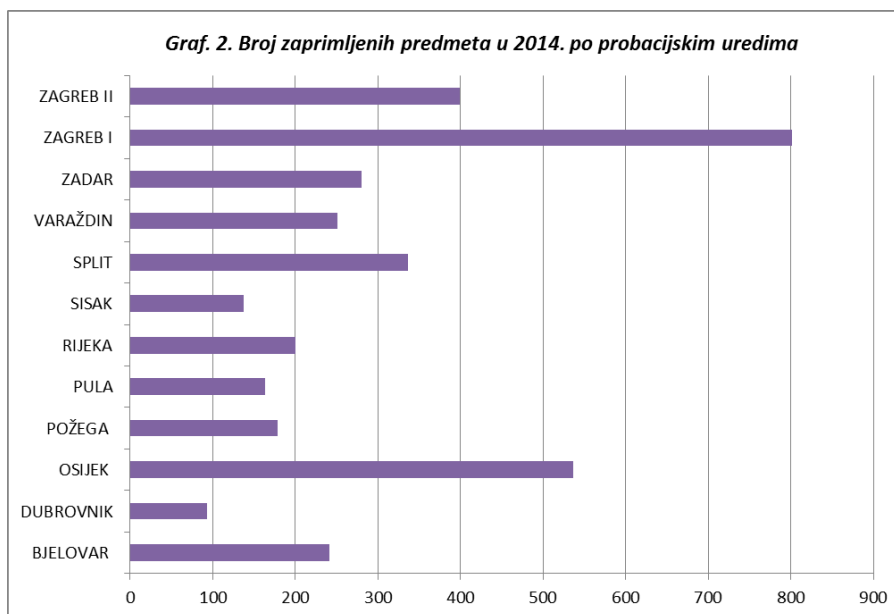
U manjoj mjeri su zastupljeni predmeti koji se odnose na nadzor korištenja pogodnosti tijekom izvršavanja kazne zatvora (4,3%), izvršavanje uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom/posebnom obvezom (2,5%), izradu izvješća na zahtjev/kaznionice i zatvora (2%) te izvršavanje obveza po rješenju državnog odvjetnika (oko 1%).

Posljednje dvije godine bilježi se porast broja zaprimljenih predmeta u probacijskim uredima. U 2012. godini bilo je zaprimljeno 1573 predmeta, u 2013. godini 3304 predmeta, a u 2014. godini 3618. predmeta.

Graf 1. Usporedba broja predmeta iz 2012., 2013. i 2014. godine prema statusu

Najveći postotak predmeta u 2014. godini zaprimili su Probacijski ured Zagreb (22,1%), Probacijski ured Osijek (14,8%), Probacijski ured Zagreb II (11%) te Probacijski ured Split (9,3 %).

Tablica 2. Status predmeta (u radu, zaprimljeni, završeni) po uredima tijekom 2012, 2013. i 2014.g.

PROBACIJSKI URED	Stanje predmeta 2012.			Stanje predmeta 2013.			Stanje predmeta 2014.		
	U radu na dan 31.12.	Zaprimljeno tijekom 2012.	Završeno tijekom 2012.	U radu na dan 31.12.	Zaprimljeno tijekom 2013.	Završeno tijekom 2013.	U radu na dan 31.12.	Zaprimljeno tijekom 2014.	Završeno tijekom 2014.
BJELOVAR	155	129	58	227	212	241	177	241	263
DUBROVNIK	0	20	0	82	79	61	76	93	96
OSIJEK	257	209	198	425	483	416	435	537	503
POŽEGA	129	67	129	131	174	181	129	179	183
PULA	90	64	47	130	158	151	209	164	123
RIJEKA	237	171	88	319	288	285	315	200	306
SISAK	113	67	57	144	109	145	120	137	164
SPLIT	198	182	60	245	339	366	237	336	332
VARAŽDIN	109	102	117	108	204	251	152	251	210
ZADAR	85	64	28	177	225	180	194	280	228
ZAGREB I	486	326	221	622	678	660	645	801	775
ZAGREB II	200	172	142	297	355	376	330	399	389
Ukupno	2059	1573	1145	2907	3304	3313	3019	3618	3572

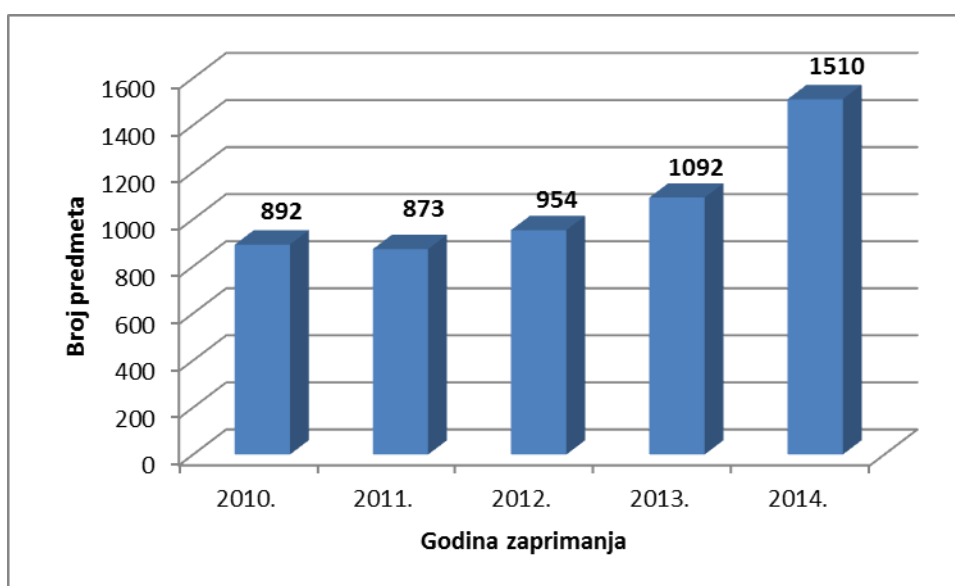
Od ukupnog broja završenih predmeta u 2014. godini u 89,3% slučajeva sankcija ili probacijski posao je uspješno izvršena, u 6% predmeta (214) je sankcija zamjenjena zatvorom. U svega 6 slučajeva (0,2%) osuđenik je bio nedostupan probacijskoj službi.

Rad za opće dobro

Najzastupljeniji od svih probacijskih poslova koji su se izvršavali u 2014. godini bio je izvršavanje rada za opće dobro. Izriče se od strane suda kao zamjena za kaznu zatvora u trajanju do jedne godine ili zamjena za novčanu kaznu, ili kao obveza koju državni odvjetnik može izreći okrivljeniku ukoliko je uvjetno odgodio ili odustao od kaznenog progona.

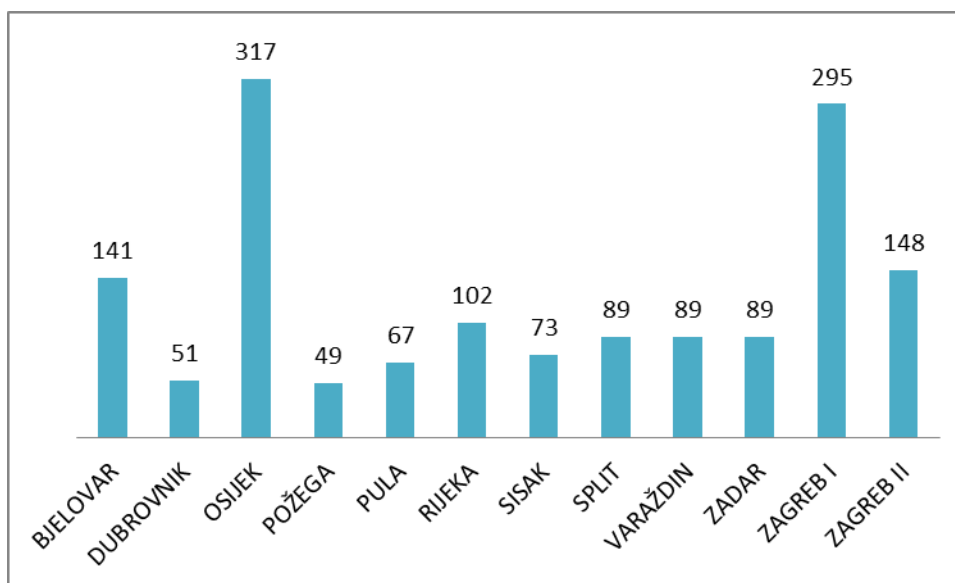
U 2014. godini zaprimljeno je 1510 predmeta rada za opće dobro, uglavnom pravomoćnih sudskih presuda, što predstavlja 41,7 % svih zaprimljenih predmeta. U odnosu na 2013. godinu broj predmeta rada za opće dobro povećao se za gotovo 50%. Od ukupnog broja samo je 2 rada za opće dobro izrečeno rješenjem državnog odvjetnika u pretkaznenom postupku. U svega 24 presude uz rad za opće dobro je izrečena neka posebna obveza i/ili zaštitni nadzor.

Graf 3. Broj zaprimljenih predmeta rada za opće dobro u razdoblju od 2009. do 2014.

Najveći broj predmeta rada za opće dobro zaprimili su Probacijski ured Osijek (317 predmeta, odnosno 21 % svih predmeta rada za opće dobro) i Probacijski ured Zagreb I (295 predmeta, odnosno 19,5%).

Graf 4. Broj zaprimljenih predmeta rada za opće dobro u 2014.g. po uredima

Rad za opće dobro izvršava se u ustanovama, udrugama, pravnim osobama i tijelima javne vlasti, čija je osnovna djelatnost humanitarnog, ekološkog i komunalnog značenja, odnosno koji obavljaju poslove od općeg javnog i lokalnog interesa, odnosno od interesa za Republiku Hrvatsku.

Lokalni probacijski uredi mjesno su nadležni za organiziranje i nadzor izvršavanje rada za opće dobro, prema mjestu prebivališta ili boravišta osobe uključene u probaciju. Obzirom na veliki broj predmeta rada za opće dobro i potrebu dobre disperziranosti tijela javne vlasti, ustanova ili pravnih osoba u koje se osobe uključene u probaciju upućuju na rad, kako bi mjesto rada bilo što bliže mjestu stanovanja osuđenika, tijekom 2014. godine proširena je mreže suradnika, radi učinkovitosti i pravovremenog izvršavanja ove sankcije/obveze.

Kroz 2014. godinu probacijska služba proširila je suradnju s 216 novih pravnih osoba/tijela javne vlasti u kojima se može izvršavati rad za opće dobro, od čega najviše u na području nadležnosti Probacijskog ureda Osijek (31 pravna osoba), Probacijskog ureda Bjelovar (29 pravnih osoba), Probacijskog ureda Pula (27 pravnih osoba) i Probacijskog ureda Zagreb II (25 pravnih osoba). Na kraju 2014. godine probacijska služba imala je 913 pravnih osoba/tijela javne vlasti u kojima je moguće izvršavati rad za opće dobro.

Tablica 3. Broj novih pravnih osoba u kojima se može izvršavati rad za opće dobro u 2014. g. po županijama

Županija	Broj novih pravnih osoba u 2014. godini	Ukupan broj pravnih osoba
Bjelovarsko - bilogorska	10	35
Brodsko - posavska	4	39
Dubrovačko - neretvanska	5	38
Grad Zagreb	16	74
Istarska	27	76
Karlovačka	8	31
Koprivničko - križevačka	11	34
Krapinsko - zagorska	7	25
Ličko - senjska	3	13
Međimurska	7	25
Osječko - baranjska	20	66
Požeško - slavonska	13	46
Primorsko - goranska	17	60
Sisačko - moslavačka	12	64
Splitsko - dalmatinska	15	82
Šibensko - kninska	1	24
Varaždinska	8	42
Virovitičko - podravska	8	27
Vukovarsko - srijemska	11	45
Zadarska	3	20
Zagrebačka	10	47
Ukupno	216	913

Tijekom izvršavanja rada za opće dobro osuđenici rade na najrazličitijim poslovima: sadnja i zalijevanje nasada, košnja, oblikovanje živice i dr. pri održavanju javnih površina ili vanjskog prostora pravnih osoba; pomoćni poslovi u kuhinji, praonici, održavanje urednosti unutarnjih prostora u raznim ustanovama koje se brinu o npr. starijim i nemoćnim osobama, djeci, psihički bolesnima, invalidima, ovisnicima; održavanju konjušnice, brige o konjima i pomoć korisnicima kada se radi o poslovima u konjičkom klubu ili udrugama koje konje koriste i u svrhu terapijskog jahanja; slaganju arhive i sl. poslovi u npr. Ministarstvu uprave, knjižnicama, sjedištima lokalne samouprave - općina, grad; sortiranje robe i drugih doniranih stvari u npr. Crvenom križu, Caritasu, humanitarnim udrugama; briga oko životinja, održavanje urednosti unutarnjeg i vanjskog prostora u udrugama koje se bave zaštitom životinja i zoo-vrtu; košenje i čišćenje požarnih putova i površina, priprema za rad zimske

službe, probijanje kanala za odvodnju, pomoćni poslovi (čišćenje prostorija, održavanje vozila itd.), ophodnja i motrenje (dežurstva po punktovima u prirodi) u dobrovoljnim vatrogasnim društvima, javnim vatrogasnim postrojbama i vatrogasnim zajednicama.

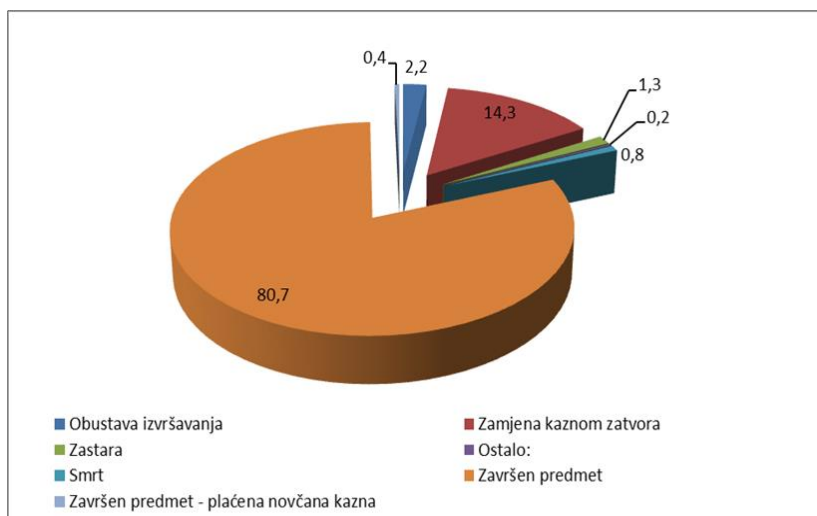
Rad za opće dobro u 2014. godini najčešće je izrican za kaznena djela protiv imovine (33,5 %) te za kaznena djela protiv službene dužnosti (12,4%) i za kaznena djela protiv zdravlja ljudi (10,9%).

Tablica 4. Vrste kaznenih djela zbog kojih je izrican rad za opće dobro u 2014. g.

Kaznena djela	Spol		Ukupno	%
	M	Ž		
Kaznena djela protiv imovine	497	41	538	33,5
Kaznena djela protiv službene dužnosti	100	99	199	12,4
Kaznena djela protiv zdravlja ljudi	160	15	175	10,9
Kaznena djela protiv javnog reda	97	7	104	6,5
Kaznena djela protiv života i tijela	87	1	88	5,5
Kaznena djela protiv osobne slobode	73	1	74	4,6
Kaznena djela protiv sigurnosti prometa	52	7	59	3,7
Kaznena djela protiv gospodarstva	49	6	55	3,4
Kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	47	7	54	3,4
Kaznena djela krivotvorenja	34	4	38	2,4
Ostala kaznena djela	193	29	222	13,8
UKUPNO	1389	217	1606	100,0

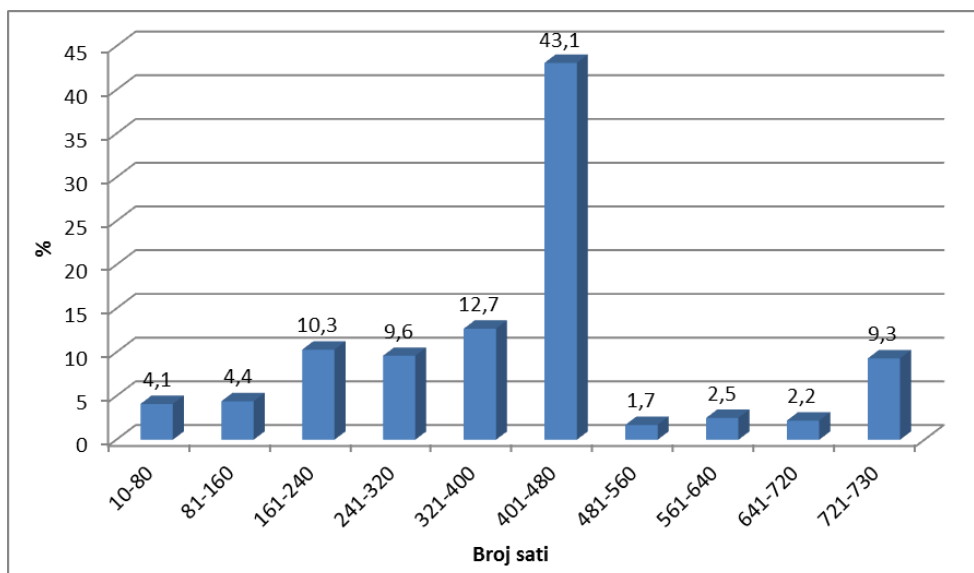
U 2014. godini završeno je 1436 predmeta rada za opće dobro. Od toga uspješno je izvršeno 80,7 % predmeta (1159). Osobe uključene u probaciju odradile su ukupno 490.710 sati rada za opće dobro.

Graf 5. Osnova završetka predmeta rada za opće dobro

U više od polovine presuda (58,8%) rad za opće dobro izrečen je u trajanju od 401-730 sati, dakle kao zamjena za kazne zatvora veće od 6 mjeseci. Najveći je broj (43,1% od ukupnog broja izvršenih predmeta u 2014. godini) presuda/rješenja u kojima je rad za opće dobro izrečen u trajanju od 401 do 480 sati rada, što je zamjena od 6 do 8 mjeseci zatvora.

Graf 6. Izvršeni predmeti rada za opće dobro po broju sati

Rad za opće dobro u saniranju posljedica poplave

Elementarna nepogoda koja je u svibnju 2014. godine pogodila istočni dio Republike Hrvatske potaknula je Sektor za probaciju na brzo djelovanje, kako bi doprinijela što bržem normaliziranju stanja. Probacija je djelovala na dva načina: prvi je bio uputiti što veći broj osuđenika na poplavljena područja, kako bi neposredno pomogli u sanaciji štete, a drugi da se što veći broj osuđenika uputi na rad u pravne osobe zadužene za prikupljanje humanitarne pomoći, te da na taj način posredno pomognu u sanaciji štete. U roku od 24 sata, u Probacijskom uredu Osijek formirana je grupa od 28 osuđenika s prebivalištem na širem području Slavonije, koja je upućena na izvršavanje rada za opće dobro u poplavljeno područje te smještena u Volonterski kamp u Županji. Osuđenici su radili na navedenim poslovima kontinuirano u trajanju od 25 dana, ostvarivši ukupno 11008 sati rada za opće dobro. Veći broj ostalih probacijskih ureda s područja cijele Hrvatske uključio se na način da su sukladno potrebama upućivali osuđenike na rad za opće dobro u pravne osobe gdje su radili na poslovima prikupljanja, sortiranja i prijevoza humanitarne pomoći za stradale, prihvatu evakuiranog stanovništva i sl. Obzirom su poslovi sanacije štete na poplavljenim područjima bili organizirani i koordinirani od strane Državne uprave za zaštitu i spašavanje (DUZS), bila je nužna uska suradnja probacijske službe s DUZS-om kako na nacionalnoj, tako i na lokalnoj razini, kao i suradnja s jedinicama lokalne samouprave, Crvenim križem, Caritasom, vojskom, policijom, vatrogascima i dr.

Probacijski poslovi tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta

Probacijski poslovi tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta podrazumijevaju poslove vezane uz pogodnosti izlaska tijekom izvršavanja kazne zatvora u primarnu sredinu, prekid tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetni otpust.

Tijekom izvršavanja zatvorske kazne, zatvor odnosno kaznionica od probacijske službe mogu zatražiti određene specifične podatke povezane sa primarnom sredinom zatvorenika, a koji im mogu pomoći kod donošenja određenih odluka npr. kod odobravanja **pogodnosti izlaska** u primarnu sredinu. Također, kada kaznionic a odnosno zatvor u postupku odobravanja uvjetnog otpusta za zatvorenika planira predložiti i **javljanje u probacijski ured tijekom uvjetnog otpusta** tj. nadzor probacijske službe, može ga već tijekom korištenja pogodnosti izlaska u primarnu sredinu uputiti da se javi u nadležni probacijski ured.

U postupku odlučivanja o **prekidu izvršavanja kazne zatvora**, suci izvršenja u pravilu traže i izvješće nadležnog probacijskog ureda. Također, u slučajevima kada sudac izvršenja to ocijeni potrebnim, probacijska služba **nadzire i tijek prekida izvršavanja kazne** zatvora te izvješćuje

suca izvršenja ako su prestali razlozi zbog kojih je prekid izdržavanja kazne zatvora odobren ili ako ga osuđenik zlorabi.

U postupku **odlučivanja o uvjetnom otpustu**, na zahtjev suca izvršenja probacijska služba također dostavlja izvješće. Izvješće se u pravilu odnosi na smještaj i prihvrat zatvorenika, načine uzdržavanja, kao i na mogućnost provođenja određenih obveza kao što je primjerice nastavak liječenja od ovisnosti, nastavak obrazovanja i slično. Probecijska služba također obavlja i **nadzor uvjetno otpuštenih osuđenika** o čemu redovito, a po potrebi i izvanredno, izvještava nadležnog suca izvršenja.

Tablica 5. Broj zaprimljenih predmeta tijekom 2013. i 2014. godine koji se odnose na probacijske poslove tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta

Vrsta predmeta	Broj zaprimljenih predmeta 2013.	Broj zaprimljenih predmeta 2014.
Uvjetni otpust	1587	916
Zaštitni nadzor uz uvjetni otpust	1	0
Posebne obveze uz uvjetni otpust	14	173
Uvjetni otpust sa zaštitnim nadzorom i posebnom obvezom	2	0
Izvješća za kaznionicu ili zatvor	49	73
Prekid izvršavanja kazne zatvora	31	23
Izvješća za suca izvršenja	232	635
Pogodnosti tijekom izvršavanja kazne zatvora	89	157
Ukupno	2005	1977

Tijekom 2014. godine zaprimljeno je ukupno 1977 predmeta koji se odnose na probacijske poslove tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta, a što čini 54,6%% svih novozaprimljenih predmeta u 2014. godini.

Više od polovine novozaprimljenih predmeta u ovom području rada odnosi se na nadzor uvjetnog otpusta (1089 predmeta ili 55 %). Poslovi vezani uz uvjetni otpust predstavljaju trećinu (30,1%) svih probacijski poslova.

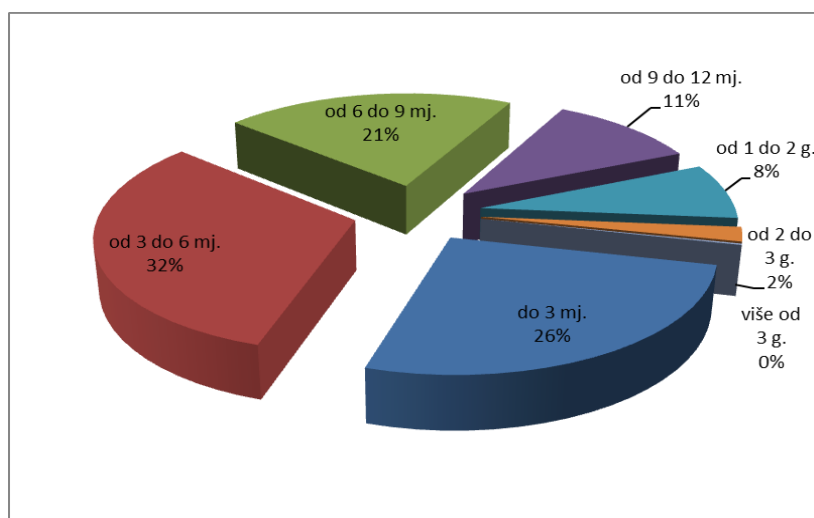
U odnosu na prethodnu godinu gotovo se utrostručio broj izvješća koje probacijska služba izrađuje na zahtjev suca izvršenja (635 predmeta), što ukazuje na sve veće povjerenje sudaca u probacijsku službu. Nakon probacijskih poslova vezanih uz rad za opće dobro i uvjetni

otpust ovo je najzastupljeniji probacijski posao i čini 17,6 % zaprimljenih predmeta u 2014. godini.

Gotovo se udvostručio i broj predmeta (157) koji se odnose na nadzor korištenja pogodnosti tijekom izvršavanja kazne zatvora u odnosu na 2013. godinu.

Vezano uz predmete uvjetnog otpusta zaprimljene u 2014. godini, kod 90 % osuđenika izrečen je uvjetni otpust do 1 godine, 8% osuđenika ima uvjetni otpust od 1 do 2 godine, 2% osuđenika od 2 do 3 godine. Kratke uvjetne otpuste u trajanju do 3 mjeseca ima 26% osuđenika.

Graf 7. Trajanje uvjetnog otpusta

U predmetima uvjetnog otpusta zaprimljenih tijekom 2014. godine izrečeno je 2488 obveza iz čl.160. Zakona o izvršavanju kazne zatvora, od čega se 86,1 % obveza odnosi na javljanje policiji, sucu izvršenja i probacijskom uredu, a 9,7% izrečenih obveza odnosi se na nastavak liječenja (najčešće nastavak tretmana liječenja ovisnosti).

Tablica 6 . Kategorije kaznenih djela za predmete uvjetnog otpusta zaprimljene 2014. godine

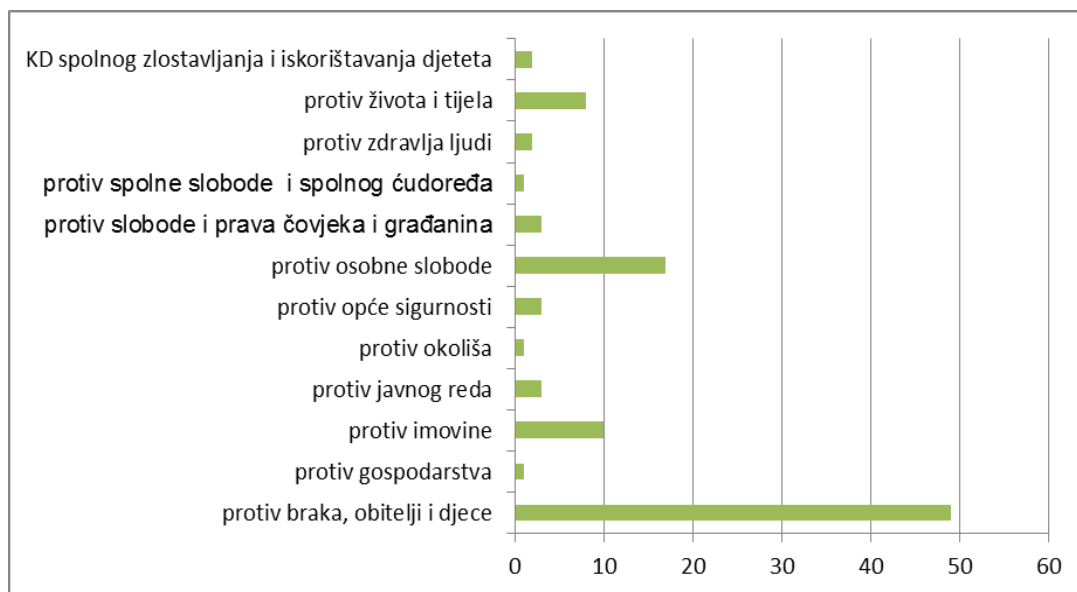
Kaznena djela	Ukupno	%
Kaznena djela protiv imovine	551	33,0
Kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	365	21,9
Kaznena djela protiv života i tijela	102	6,1
Kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa	85	5,1
Kaznena djela protiv zdravlja ljudi	78	4,7
Kaznena djela protiv javnog reda	69	4,1
Kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži	57	3,4
Kaznena djela protiv vjerodostojnosti isprava	64	3,8
Kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa	63	3,8
Kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina	56	3,4
Kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja	51	3,1
Kaznena djela protiv službene dužnosti	49	2,9
Ostala kaznena djela	78	4,7
UKUPNO	1668	100,0

Najveći broj predmeta uvjetnog otpusta odnosi se na nadzor osuđenika koji su zatvorsku kaznu služili zbog počinjenja kaznenih djela protiv imovine (33%), potom na počinitelje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (21,9%) te na počinitelje kaznenih djela protiv života i tijela (6,1%). U tablici 6. prikazana su najzastupljenija kaznena djela. Kategorije kaznenih djela koje nisu prikazane zastupljene su u 0,1 do 0,5% slučajeva).

Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnim obvezama

Zaštitni nadzor se izriče ukoliko je sud procijenio da je osuđeniku potrebna pomoć, vođenje i nadzor nadležnog probacijskog ureda. Može se izreći uz uvjetnu osudu, rad za opće dobro i uvjetni otpust međutim najčešće se izriče uz uvjetnu osudu. Najčešće je izrican osuđenima koji su počinili kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži (KZ/97) (u oko 50% slučajeva uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom/i/ili posbnim obvezama).

Graf 8. Vrste kaznenih djela u predmetima u kojima je izrečen zaštitni nadzor uz uvjetnu osudu

Uz uvjetnu osudu, osim zaštitnog nadzora, sud može izreći i jednu ili više sigurnosnih mjera i posebnih obveza. Izvršavanje posebnih obveza izrečenih uz uvjetnu osudu, također je u nadležnosti probacijske službe. U novim predmetima zaprimljenim u 2014. godini, od ukupnog broja posebnih obveza uz uvjetnu osudu (96) najčešće je izricano ispunjavanje obveze uzdržavanja (28) i obvezu popravljanja štete počinjene kaznenim djelom (18), što je u skladu s vrstom kaznenih djela zbog kojih se najčešće i izriče uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom/i/ili posebnim obvezama. Posebne obveze liječenja bilo od ovisnosti (alkohol i droga) bilo radi otklanjanja zdravstvenih smetnji koje mogu djelovati na počinjenje kaznenog djela izrečene se u 21 predmetu uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom/i/ili posebnom obvezom. Posebna obveza uključivanja u tretman otklanjanja nasilničkog ponašanja izrečena je u 8 predmeta.

Stupanjem na snagu Kaznenog zakona iz 2011. godine, primjećuje se trend smanjenja izricanja uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnim obvezama. Obzirom da je najveći dio uvjetnih osuda sa zaštitnim nadzorom bio izrican obiteljskim nasilnicima, kroz nova zakonska rješenja obiteljsko nasilje je definirano kroz počinjenja više različitih kaznenih djela koja se onda i sankcionira na drugačije načine, a ne dominantno kroz uvjetnu osudu sa zaštitnim nadzorom.

Tijekom 2014. godine zaprimljeno je na izvršavanje 90 presuda u kojima je izrečena uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnim obvezama, 2013. godine zaprimljeno je 100

takvih presuda , što je dva i pol puta manje od broja presuda (235) zaprimljenih tijekom 2012.godine.

Tablica 7. Posebne obveze u 2014. godini

Naziv posebne obveze	Posebne obveze uz uvjetni otpust	Rad za opće dobro sa zaštitnim nadzorom/posebnom obvezom	Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom i posebnim obvezama	UKUPNO
druge obveze koje su primjerene s obzirom na počinjeno kazneno djelo		2		2
ispunjavanje obveze uzdržavanja ili drugih obveza kad to zakon za određeno kazneno djelo propisuje	1	2	28	31
liječenje ili nastavak liječenja koje je nužno radi otklanjanja zdravstvenih smetnji koje mogu potencijalno djelovati za počinjenje novog kaznenog djela	7	2	6	15
liječenje ili nastavak liječenja ovisnosti o alkoholu, drogama ili druge vrste ovisnosti u zdravstvenoj ili drugoj specijaliziranoj ustanovi ili odvikavanje u terapijskoj zajednici - alkohol	16		10	26
liječenje ili nastavak liječenja ovisnosti o alkoholu, drogama ili druge vrste ovisnosti u zdravstvenoj ili drugoj specijaliziranoj ustanovi ili odvikavanje u terapijskoj zajednici - droga	19	1	5	25
popravi štetu počinjenu kaznenim djelom	1	7	18	26
prihvaćanje zaposlenja koje odgovara njegovoj stručnoj spremi, osposobljenosti i stvarnim mogućnostima obavljanja radnih zadataka, koje mu savjetuje i omogućuje služba za zaštitni nadzor			1	1
raspolaganje svojim dohodcima u skladu s potrebama osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati i prema savjetima službe za zaštitni nadzor			1	1
redovito javljanje nadležnom tijelu za probaciju, centru za socijalnu skrb, sudu, policijskoj upravi ili drugom nadležnom tijelu	163	1	7	171
redovito javljanje službi za zaštitni nadzor radi obavješćavanja o okolnostima koje mogu poticajno djelovati za počinjenje novog kaznenog djela			2	2
sudjelovanje ili nastavak sudjelovanja u postupku psihosocijalne terapije u zdravstvenim ustanovama ili u pravnim ili kod fizičkih osoba specijaliziranim za otklanjanje nasilničkog ponašanja		1	8	9
uplati određenu svotu novca u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe, odnosno u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela, ako je to primjereno s obzirom na počinjeno djelo i ličnost počinitelja			1	1
zabranu posjećivanja određenih mjesta, objekata i događaja, koji mogu biti prilika ili poticaj za počinjenje novog kaznenog djela	1	1	1	3
zabranu približavanja žrtvi ili nekim drugim osobama	4	6	4	14
zabranu uznemiravanja ili uhođenja žrtve ili neke druge osobe	2	1	3	6
zaposlenje koje odgovara njegovoj stručnoj spremi ili razini obrazovanja, osposobljenosti i stvarnim mogućnostima obavljanja radnih zadataka, koje mu savjetuje i omogućuje nadležnog tijela za probaciju	5	1	1	7
UKUPNO	219	25	96	340

U 2014. godini završeno je ukupno 154 predmeta uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnom obvezom od čega je 75% završeno uspješno, dok je u oko 6% predmeta došlo do opoziva uvjetne osude. U 7% predmeta doneseno je sudsko rješenje kojim se obustavlja daljnje izvršavanje ove sankcije.

Nadzor izvršavanja obveza prema rješenju državnog odvjetnika kada odlučuje o kaznenom progonu prema načelu svrhovitosti

Državni odvjetnik može odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona ako okrivljenik preuzme i izvrši određenu obvezu:

- Izvršenje kakve činidbe u svrhu popravljivanja ili naknade štete prouzročene kaznenim djelom,
- Uplata određene svote u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe, odnosno u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela,
- Isplata dospjelog zakonskog uzdržavanja i urednog plaćanja dospjelih obveza,
- Obavljanje rada za opće dobro
- Podvrgavanje odvikavanju od droge ili drugih ovisnosti
- Podvrgavanje psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja uz pristanak osumnjičenika na napuštanje obiteljske zajednice za vrijeme trajanja terapije.

Tijekom 2014. godine probacijski uredi su zaprimili 38 rješenja državnog odvjetnika kojima je određeno izvršavanje obveza u postupku odlučivanja o kaznenom progonu prema načelu svrhovitosti.

Tablica 8. Broj obveza temeljem rješenja državnog odvjetnika u predmetima zaprimljenim tijekom 2014.g.

Naziv obveze	Broj
isplate dospjelog zakonskog uzdržavanja i urednog plaćanja dospjelih obveza	3
izvršenje kakve činidbe u svrhu popravljivanja ili naknade štete prouzročene kaznenim djelom	5
podvrgavanje psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja bez napuštanje obiteljske zajednice ili uz pristanak osumnjičenika na napuštanje obiteljske zajednice za vrijeme trajanja terapije	17
podvrgavanje liječenju ili odvikavanju od droge ili drugih ovisnosti sukladno posebnim propisima - alkohol	1
uplate određene svote u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe, odnosno u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela	8
Ukupno	34

Najčešće se radilo o obvezi podvrgavanju psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja (17 predmeta) te o obvezi uplate određene svote u korist javne ustanove, u humanitarne ili karitativne svrhe, odnosno u fond za naknadu štete žrtvama kaznenih djela (8 predmeta).

Tablica 9. Osnova završetka obveza po rješenju državnog odvjetnika izvršenih tijekom 2014. godine

Osnova završetka	Broj obveza
Nastavak kaznenog progona	4
Odbačaj	3
Završen predmet	17
Ukupno	24

Tijekom 2014. godine završeno je 24 predmeta koja se odnose na nadzor izvršavanja obveza temeljem rješenja državnog odvjetnika. Uspješno je završeno 17 predmeta dok je u 4 predmeta zbog neizvršavanja obveze došlo do nastavka kaznenog progona. U 3 predmeta državno odvjetništvo je odustalo od nastavka kaznenog postupka.

AKTIVNOSTI SEKTORA ZA PROBACIJU u 2014. g.

Ujednačavanje prakse i održavanje standarda kvalitete

Probacijski informacijski sustav (PIS) dizajniran u sklopu programa Europske unije IPA 2008 „Podrška razvoju probacijske službe u RH“, pušten je u rad 2012. godine i tijekom 2013. i 2014. godine se nadograđivao kako bi probacijska služba imala stabilan informacijski sustav koji u potpunosti podržava njene poslovne procese. Obzirom da sustav pokriva čitav životni ciklus predmeta i da se u isti evidentiraju svi dokumenti vezani uz izvršavanje predmeta, Središnji ured je tijekom 2014. počeo s intenzivnim praćenjem kvalitete izvršavanja probacijskih poslova u probacijskim uredima koja je usklađena sa zakonskim propisima i uputama i smjernicama Središnjeg ureda. Ova aktivnost usmjerena je ujednačavanje prakse i postizanje i održavanje određenih standarda kvalitete.

Unapređivanja prepoznatljivosti probacijskih poslova i informiranosti o probacijskom radu

U svrhu unapređivanja prepoznatljivosti probacijskih poslova i informiranosti o probacijskom radu u okviru i izvan probacijske službe, tijekom 2014. godine, predstavnici Sektora za probaciju koristili su brojne prilike kako bi prezentirali službu prvenstveno kao izlagači na domaćim i međunarodnim stručnim skupovima i konferencijama:

- CEP Konferencija o mjerama i sankcijama u zajednici u istočnoj i centralnoj Europi“
- Završna konferencija STREAM (Strategic Targeting of Recidivism through Evaluation And Monitoring) projekta
- Regionalna edukacija iz područja suzbijanja zlouporabe droga u organizaciji Vladinog Ureda za suzbijanje zlouporabe droga (Osijek i Split)
- Predavanje studentima socijalne pedagogije u okviru predmeta Teorija i metodika probacije, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- Predavanje polaznicima Specijalističkog tečaja za maloljetničku delikvenciju i kriminalitet na štetu obitelji i mladeži, Policijska akademija, Zagreb
- Predavanje na Pravnom fakultetu
- Predavanje studentima socijalnog rada u okviru kolegija Psihijatrija u zajednici
- Četvrti hrvatski kongres socijalnih pedagoga s međunarodnim sudjelovanjem „Izvan granica“, Supetar
- Stručni sastanak Sekcije za penološku psihologiju Hrvatskog psihološkog društva
- Stručni skup „Psihologija u praksi“, Hrvatski studiji, Tribina „Iz skripte u stvarnost“
- Filozofski fakultet Zagreb, Tribina „Iz skripte u stvarnost“
- Stručni skup povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja u obitelji u organizaciji Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji, kazneno-pravnu zaštitu djece i nasilja nad ženama i Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa
- sudjelovanje na multilateralnom sastanku Vijeća Europe „Elektronski nadzor“ u Strasbourgu

- završna konferencija Projekta Mreže za pravosudnu suradnju (JCN) pod nazivom „European Treatment and Transition Management of High Risk Offenders“ u Rostocku, Mecklenburg i Zapadna Pomeranija, SR Njemačka
- VI. konferencija socijalnih radnika Socijalni rad u vrijeme socijalne i ekonomske krize
- 2. simpozij „Koraci za budućnost bez nasilja – nasilje i mladi“ - poster prezentaciju

Izrada Skripte i Priručnika vezanih uz provođenje probacijskih poslova tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta

U 2014. godini izrađena je Skripta kao rezultat prvih iskustava hrvatskih probacijskih službenika, a napisana je kako bi se pojasnila svrha obavljanja ovih poslova i pojedinih zadataka te općenito omogućiti bolje razumijevanje i jednostavnije snalaženje pri njihovom obavljanju. Priručnik je zamišljen kao skup praktičnih informacija prikupljenih u svrhu pomoći u obavljanju probacijskog posla novozaposlenom službeniku, volonteru ili vježbeniku u probacijskoj službi, probacijskom službeniku s iskustvom te upravnim referentima u obavljanju nekih od administrativnih zadataka.

Rad s ovisnicima u okviru probacijskih poslova

Nakon što su u siječnju 2014. godine donesene Smjernice za psihosocijalni tretman ovisnosti o drogama u zdravstvenom, socijalnom i zatvorskom sustavu, na nacionalnoj razini, 25. travnja 2014. g. donesena je i Uputa o primjeni smjernica za psihosocijalni tretman ovisnosti o drogama u probacijskom sustavu. Predstavnik Sektora za probaciju sudjelovao je u radu stručne radne skupine za izradu Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga 2015.-2017. Probacijska služba dio je Sustava ranog upozoravanja u slučaju pojave novih psihoaktivnih tvari u Republici Hrvatskoj. U studenom probacijska služba sudjelovala je u Mjesecu borbe protiv ovisnosti (Dokumentarni film o Projektu resocijalizacije ovisnika „Put u novi život“ i konferencija za medije uz predstavljanje znanstveno istraživačkog projekta Evaluacije Projekta Resocijalizacije; Tribina „Gdje počinje i završava tretman“)

Osobe uključene u probaciju koje imaju zrečenu obvezu/posebnu obvezu psihosocijalnog tretmana otklanjanja nasilničkog ponašanja

Središnji ured Sektora za probaciju posebno prati osobe uključene u probaciju koje imaju izrečenu posebnu obvezu/obvezu uključivanja u psihosocijalni tretman otklanjanja nasilničkog ponašanja. Krajem 2014. godine u radu probacijske službe bilo je 51 predmet u kojima se provodila obveza otklanjanja nasilničkog ponašanja i to u 35 predmeta u okviru izvršavanja uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom/posebnom obvezom, u 15 predmeta u okviru izvršavanja obveze temeljem odluke državnog odvjetnika i u 1 predmetu rada za opće dobro s posbnu obvezom.

U većini slučajeva (gotovo 80%) ova obveza je izrečena zbog kaznenih djela počinjenih na štetu braka, obitelji, djece. 38% slučajeva ova obveza izrečena je zbog kaznenog djela zapuštanja i zlostavljanja djeteteta ili maloljetne osobe; u 23% slučajeva zbog nasilničkog ponašanja u obitelji i u 18% slučajeva zbog povrede djetetovih prava.

Najveći broj predmeta (22) s ovom obvezom s područja je nadležnosti Probacijskog ureda Pula (Istarska županija), zatim s područja nadležnosti Probacijskog ureda Split (10) i s područja nadležnosti Probacijskog ureda Zagreb II (6).

Visokorizične osobe uključene u probaciju

Tijekom 2014. godine Središnji ured Sektora za probaciju započeo je s intenzivnim praćenjem počinitelja kaznenih djela kod kojih je utvrđen visoki rizik od nanošenja ozbiljne štete drugim osobama ili za koje je procijenjeno da postoji visoka ili vrlo visoka vjerojatnost da će ponovno počiniti kazneno djelo. Krajem godine započelo se s osmišljavanjem i izradom posebnih uputa o postupanju u radu s visokorizičnim počiniteljima kaznenih djela koji su uključene u probaciju.

Sustav procjene kriminogenog rizika i tretmanskih potreba počinitelja kaznenih djela

Polazišna točka u tretmanskom radu s počiniteljem kaznenog djela, odnosno u osmišljavanju Pojedinačnog programa postupanja je procjena kriminogenog rizika koji počinitelj predstavlja i njegovih tretmanskih potreba. U tu svrhu probacijska služba, od 2011. godine koristi instrument Sustav procjene počinitelja (SPP). S ciljem poboljšanja instrumenta osnovana je radna skupina (probacijski službenici, službenici Središnjeg ureda) koja je tijekom 2014. godine napravila izmjenu postojećeg SPP-a i započela s izmjenama i dopunama Priručnika za primjenu SPP-a.

Intranet

Tijekom 2014. godine Ministarstvo pravosuđa je u suradnji s tvrtkom CROZ dizajniralo intranet stranicu probacijske službe kojoj pristup imaju svi službenici Sektora za probaciju. Ova stranica predstavlja svojevrsni komunikacijski prostor putem kojeg se službenike redovito informira o svim važnim događanjima unutar Sektora za probaciju, mjesto na kojem mogu pronaći sve upute i smjernice važne za izvršavanje probacijskih poslova te razmijeniti iskustva s kolegama iz drugih probacijskih ureda. U 2015. godini planira se određena nadogradnja intraneta sa ciljem da stranica postane što informativnija i korisnija probacijskim službenicima.

Predstavnici hrvatske probacije kao eksperti u projektima u inozemstvu

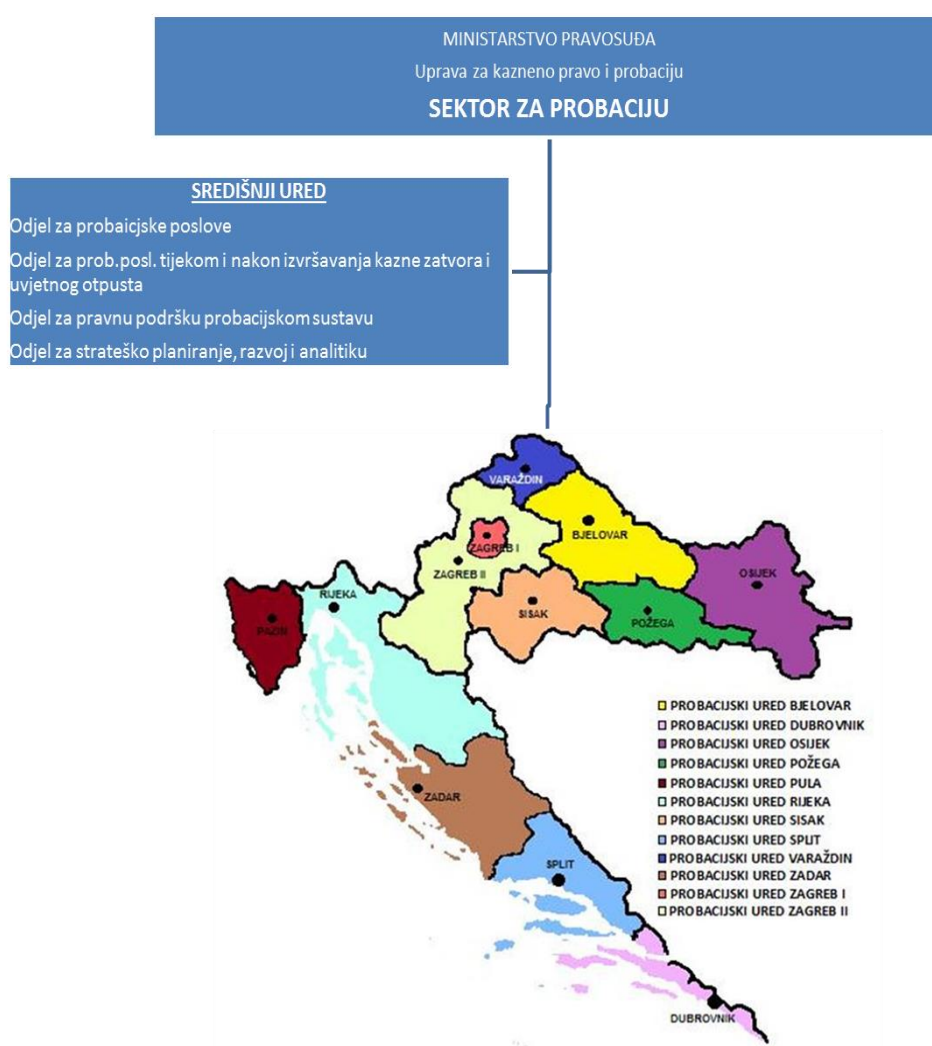
Tijekom 2014. godine dvije predstavnice Sektora za probaciju sudjelovali su kao eksperti u projektima u inozemstvu, jedna kao ekspert Vijeća Europe na Projektu „Harmonisation of BiH sanctions policies and practices with European standards“ u Bosni i Hercegovini, a druga kao ekspert na EU projektu „Jačanje alternativnih sankcija“ u Republici Srbiji.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa od lipnja 2014. godine u Ministarstvu pravosuđa ustrojen je Sektor za probaciju unutar Uprave za kazneno pravo i probaciju. Za obavljanje poslova iz djelokruga Sektora za probaciju ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice:

- Središnji ured – Služba za koordinaciju i razvoj probacijskog sustava
- Probacijski uredi

Slika 2. Organizacijska struktura hrvatske probacijske službe

Središnji ured – Služba za koordinaciju i razvoj probacijskog sustava prati, unapređuje i nadzire zakonitost rada i postupanja probacijskih službenika, donosi odluke i poduzima mjere u vezi izvršavanja zakonom propisanih probacijskih poslova te obavlja poslove vezane uz unaprjeđenje materijalnih, kadrovskih i stručnih uvjeta za njihovo izvršavanje. Provodi nadzor nad radom probacijskih ureda, koordinira procesom planiranja, provedbe i evaluacije specijaliziranih programa izobrazbe svih službenika probacije, promiče i koordinira volonterski rad, te obavlja i druge poslove u okviru svojega djelokruga. Za obavljanje poslova Središnjeg ureda – Službe za koordinaciju i razvoj probacijskog sustava ustrojeni su sljedeći odjeli:

1. Odjel za probacijske poslove
2. Odjel za probacijske poslove tijekom i nakon izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta
3. Odjel za pravnu podršku probacijskom sustavu
4. Odjel za strateško planiranje, razvoj i analitiku.

Probacijski uredi nadziru izvršavanje obveza prema rješenju državnog odvjetnika kada se odlučuje o kaznenom progonu prema načelu svrhovitosti, pribavljaju suglasnost, organiziraju i nadziru izvršavanje rada za opće dobro, rada za opće dobro uz zaštitni nadzor i/ili posebne obveze, vrše nadzor nad osobama kojima je izrečena uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom i/ili posebnim obvezama, nadziru uvjetno otpuštene osuđenike i izvršenje sigurnosne mjere zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora. Izrađuju izvješća sudu vezano uz izbor vrste i mjere kazneno pravne sankcije, vezano uz prekid kazne zatvora i uvjetni otpust, te izvješća državnom odvjetništvu i zatvoru/kaznionici. Obavljaju poslove procjene kriminogenih rizika i tretmanskih potreba počinitelja kaznenih djela uključenih u probaciju i izrađuju pojedinačne programe postupanja za osobe uključene u probaciju, vode maticu i osobnike osoba uključenih u postupke probacije kao i druge poslove iz svojega djelokruga. Ustrojeni su slijedeći probacijski uredi:

1. **Probacijski ured Bjelovar** – za područje Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravске županije,
2. **Probacijski ured Dubrovnik** – za područje Dubrovačko-neretvanske županije,
3. **Probacijski ured Osijek** – za područje Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije,
4. **Probacijski ured Požega** – za područje Požeško-slavonske i Brodsko-posavske županije,
5. **Probacijski ured Pula** – za područje Istarske županije,
6. **Probacijski ured Rijeka** – za područje Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije,
7. **Probacijski ured Sisak** – za područje Sisačko-moslavačke županije,
8. **Probacijski ured Split** – za područje Splitsko-dalmatinske županije,
9. **Probacijski ured Varaždin** – za područje Varaždinske i Međimurske županije,
10. **Probacijski ured Zadar** – za područje Zadarske i Šibensko-kninske županije,

11. **Probacijski ured Zagreb I** – za područje Grada Zagreba,
12. **Probacijski ured Zagreb II** – za područje Zagrebačke, Karlovačke i Krapinsko-zagorske županije.

LJUDSKI RESURSI

U svakom probacijskom uredu radi voditelj ureda, probacijski službenici i administrativni djelatnik. Zakonom o probaciji propisano je da probacijske poslove obavljaju probacijski službenici tj. državni službenici koji imaju završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij a iznimno preddiplomski stručni studij ili stručni studij od najmanje tri godine socijalne pedagogije, socijalnog rada, psihologije, pedagogije, pravnih znanosti ili drugih društvenih ili humanističkih područja te koji imaju radno iskustvo i kompetencije za rad s počiniteljima kaznenih djela. Voditelji probacijskih ureda zajedno s voditeljima odjela u središnjem uredu i načelnikom sektora čine razvojni tim koji se redovno sastaje, analizira postignuto i poteškoće te donosi smjernice i upute za daljnji rad s ciljem identificiranja i smanjivanje zapreka učinkovitom radu te razvoj leadership modela koji podržava kvalitetu i učinkovitost. Nesrazmjern je broj probacijskih probacijskih službenika i broj predmeta. U prosjeku svaki probacijski službenik radi sa 70 osuđenika (stanje na 31.12.2014.). Određenu poteškoću stvara veliki broj probacijskih poslova i njihova različitost u izvršavanju, a za svaki pojedinačno probacijski službenik mora biti osposobljen.

Na kraju 2014. godine u Sektoru za probaciju bio je zaposlen 79 službenika, od toga 12 službenika u Središnjem uredu – Službi za koordinaciju i razvoj probacijskog sustava, a 67 u probacijskim uredima. U probacijskim uredima radi 11 probacijskih voditelja, 13 upravnih referenata i 43 probacijska službenika (stručni suradnici, stručni savjetnici i viši stručni savjetnici).

U probacijskoj službi (Središnji ured i probacijski uredi) zaposleno je 64 osoba visoke stručne spreme, od kojih je 16 socijalnih radnika, 14 pravnika, 15 socijalnih pedagoga, 11 psihologa, 1 pedagog i 7 službenika koji su različitih društveno-humanističkih struka.

Zapošljavanje

Tijekom 2014 godine u probacijskoj službi zaposleno je 5 novih službenika, dvoje putem javnog natječaja za prijam u državnu službu raspisanog u zadnjem kvartalu 2013. godine i troje putem premještaja iz drugih ministarstava odnosno javnih službi.

Dvoje probacijskih službenika napustili su probacijsku službu.

Tijekom godine 4 osobe su bile primljene na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa. One predstavljaju dragocjenu pomoć probacijskim uredima obzirom na nedostatan broj probacijskih službenika.

Edukacija

Obzirom na specifičnosti posla probacijskog službenika i stalnu potrebu prilagođavanja novim zakonskim propisima i novim procedurama u izvršavanju probacijskih poslova, postoji kontinuirana potreba za izobrazbom probacijskih službenika. Međutim obzirom na mjere štednje i ograničena materijalna sredstva, postoje određene poteškoće u organizaciji i provedbi izobrazbe probacijskih službenika koja bi bila u skladu s potrebama službe. Slijedom toga edukacija probacijskih službenika tijekom 2014. godine bila je organizirana kroz jednodnevna tematska predavanja ili u okviru projekata financiranih iz europskih fondova.

U veljači 2014. godine, u okviru TAIX projekta realizirane su dvije radionice, a u svibnju 2014 i jedna studijska posjeta tematski vezani uz suradnju policije i probacijske službe u radu s počiniteljima seksualnih delikata, u kojima su sudjelovali probacijski i policijski službenici.

6. i 8. svibnja 2014. organizirana su predavanja za probacijske službenike o radu s počiniteljima seksualnih delikata u zatvorskom sustavu u okviru Programa Prevencija recidivizma i kontrola impulsivnog ponašanja - PRIKIP.

22. rujna 2014. predstavnici Ureda za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske održali su predavanje „Uvod u problematiku novih psihoaktivnih tvari“ namijenjeno probacijskim službenicima.

Studentska praksa

U posljednje dvije godine u probacijskim uredima obavlja se studentska praksa studenata 4. godine Studija socijalnog rada u trajanju od 60 sati u sklopu kolegija Socijalni rad u organiziranju zajednice. Tijekom 2013. godine 8 studenata Studija socijalnog rada obavilo je terensku praksu u probacijskim uredima u Zagrebu I, Zagrebu II, Puli, Sisku, Bjelovaru i Splitu. Tijekom 2014. godine studentsku praksu u probacijskim uredima Zagreb I, Zagreb II, Sisak, Varaždin, Rijeka i Bjelovar obavilo je 8 studenata. Studenti su obavljanje prakse i mentore u probacijskim uredima ocijenili najvišim ocjenama.

SURADNJA S DIONICIMA PROBACIJSKE SLUŽBE

Probacijska služba u okviru izvršavanja probacijskih poslova surađuje s tijelima državne vlasti, tijelima lokalne zajednice i drugim institucijama i organizacijama te razmjenjuje relevantne informacije o osobi uključenoj u probaciju. Rad s počiniteljima kaznenih djela često podrazumjeva različite intervencije i aktivnosti u njegovom lokalnom okruženju, pa probacijska služba radi realizacije istih aktivno uključuje lokalnu zajednicu sa svim njenim resursima.

Policija

U rujnu 2013. godine na snagu je stupio Protokol o suradnji Ministarstva pravosuđa, Sektora za probaciju i Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva policije, kojim je definirana međusobne suradnja i zajedničko postupanja probacijske službe i policije u izvršavanju probacijskih poslova. Protokol se primjenjuje u cilju zaštite društvene zajednice od počinitelja kaznenih djela, sprječavanja počinjenja kaznenih djela u Republici Hrvatskoj, smanjivanja recidivizma te umanjivanja štetnih posljedica kaznenog djela u široj zajednici.

Zatvorski sustav

U okviru suradnje sa zatvorskim sustavom tijekom 2014. godine održavali su se redoviti sastanci predstavnika probacijskog i zatvorskog sustava u svezi obavljanja probacijskih poslova tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta, fokusirani na dogovore oko usklađivanja prakse u izvršavanju probacijskih poslova (prekid kazne zatvora, nadzor pogodnosti tijekom izvršavanja kazne zatvora i nadzor uvjetnog otpusta).

Pravne osobe

Za potrebe izvršavanja rada za opće dobro na slobodi, nastavljeno je širenje suradnje s pravnim osobama, ustanovama i tijelima javne vlasti. Tijekom 2014. godine, Ministarstvo pravosuđa proširilo je mrežu za još 219 pravnih osoba, tako da je trenutno ukupno 913 pravnih osoba i tijela javne vlasti u koje se mogu su upućivati osuđenici na izvršavanje sankcije/obveze rada za opće dobro.

Suci izvršenja

Sudac izvršenja ima važnu ulogu u okviru obavljanja probacijskih poslova tijekom izvršavanja kazne zatvora i uvjetnog otpusta, ali i u izvršavanju sankcije rada za opće dobro. Obzirom na

veliki broj predmeta iz ovog područja rada probacijski službenici surađuju sa sucima izvršenja na dnevnoj razini. Predstavnica Sektora za probaciju sudjelovala je na godišnjem sastanku sudaca izvršenja na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, a krajem godine započelo se sa pripremama za radionice u organizaciji Pravosudne akademije na temu suradnje probacijske službe i sudaca izvršenja.

Suradnja sa Samostalnom službom za podršku žrtvama i svjedocima

U okviru postupanja vezano uz žrtve kaznenih djela, u 2014. godini intenzivirana je suradnja Sektora za probaciju i Samostalne službe za podršku žrtvama i svjedocima u okviru koje službe razmjenjuju informacije vezana uz žrtve kaznenih djela u svrhu osiguravanja podrške žrtvi, ali i informacije kojima raspolaže Samostalna služba za podršku žrtvama i svjedocima, a koje mogu biti korisne probacijskoj službi u radu s počiniteljem kaznenog djela.

Ostali dionici

U okviru obavljanja probacijskih poslova probacijski uredi na dnevnoj razini surađuju sa sudovima, državnim odvjetništvima, pravnim osobama u kojima se izvršava rad za opće dobro, centrima za socijalnu skrb, zdravstvenim ustanovama, Zavodom za zapošljavanje, udrugama i drugima tijelima i institucijama koje su na određeni način uključene u izvršavanje probacijskih poslova odnosno u rad s osobom uključenom u probaciju.

PROJEKTI

TAIEX radionice i studijska posjeta na temu suradnje policije i probacije

U okviru aktivnosti EU projekta IPA 2009- Capacity Building in the field of fight against Sexual Exploitation and Sexual Abuse of Children and on Police assistance to Vulnerable Crime Victims, odnosno treninga pod nazivom „Registracija i nadzor počinitelja seksualnih kaznenih djela“ potaknuta je suradnja između policije i probacijske službe, koja se konkretnije realizirala u izradi prijedloga za TAIEX radionice i studijsku posjetu policiji i probacijskoj službi Sjeverne Irske (Belfast), tematski vezane uz suradnju policije i probacijske službe u radu s počiniteljima seksualnih delikata. Dvije spomenute radionice održale su se u veljači i ožujku 2014. godine za službenike probacijske službe i policije. U svibnju 2014. realizirana se studijska posjeta probacijskih i policijskih službenika policiji i probacijskoj službi Sjeverne Irske (Belfast).

Projekt u suradnji s rumunjskom probacijskom službom „Povećanje sigurnosti u radu probacijskih službenika“

Suradnja s Probecijskom službom Rumunjske započela je na marginama multilateralnog sastanka u Strassbourgu 2012. godine gdje su prisustvovala i predstavnica Hrvatske i predstavnica Rumunjske i prezentirale nacionalne probacijske sustave. Suradnja je nastavljena na bilateralnim sastancima u Zagrebu i Bukureštu te sudjelovanjem predstavnice RH na Konferenciji u Brašovu. Nastavno na dogovore dvaju voditeljica probacijskih službi, prijavljen je i odobren zajednički projekt Konrad Adenauer Fundaciji vrijedan cca 15 000 Eura. Projekt „Povećanje sigurnosti u radu probacijskih službenika“ u kojemu su sudjelovali probacijski službenici Hrvatske, Rumunjske i Moldove realiziran je u Bukureštu od 11. do 18. rujna 2014. godine.

Transition facility „Support to further development and strengthening of the Probation Service in Croatia“

Tijekom 2014. godine Sektor za probaciju radio je na doradi natječajne dokumentacije projekta kojeg je u okviru prijelaznog instrumenta pomoći Transition facility tijekom 2013. godine prihvatila Europska komisija. Projekt „Support to further development and strengthening of the Probation Service in Croatia“ vrijedan 1.000.000,00 Eura koji uključuje nabavu službenih automobila za potrebe probacijske službe, provedbu pilot projekta elektroničkog nadzora kao i edukaciju službenika za provedbu posebnih tretmanskih programa. Komponenta projekta vezana uz nabavu automobila ušla je u završnu fazu, tako da su krajem godine napravljeni evaluacija pristiglih ponuda te odabir najpovoljnijeg ponuđača. Početak ostalih komponenti projekta (Twinning i Technical assistance) očekuje se početkom 2016. godine.

FINANCIJSKI POKAZATELJI

Hrvatski probacijski sustav financira se isključivo iz državnog proračuna. Osim Ministarstva pravosuđa, druga javna tijela i lokalna zajednica ne participiraju u financiranju probacijskog sustava. Probecijski sustav koristi svoj dio proračunskih sredstava u okviru proračunskih sredstava Ministarstva pravosuđa.

Za 2014. godinu probacijskom sustavu su dodijeljena sredstva u iznosu od 9.847.646,22 kuna. Od toga 639.378,00 kuna je namijenjeno sufinanciranju EU projekta IPA 2008, a 881.000,00 kuna je namijenjeno funkcioniranju probacijskog sustava (službena putovanja, stručno usavršavanje zaposlenika, uredski materijal, telefonske i poštanske usluge, investicijsko i tekuće održavanje). Za plaće i svakodnevno putovanje na posao službenika probacijskog sustava izdvojeno je 7.162.704,58 kuna godišnje.

Za razvoj probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj i izvršavanje sankcija i mjera u zajednici, tijekom 2014. godine, od planiranih proračunskih sredstava utrošeno je 97,38 %. Detaljni prikaz planiranih i utrošenih sredstava prikazan je u Tablici 10.

Tablica 10. Prikaz planiranih i utrošenih sredstava tijekom 2014. godine

vrsta rashoda	planirana sredstva	ukupni rashodi	Rashodi/ planirana sredstva (%)
Plaće	6.777.571,34	6.777.571,34	68,82
Doprinosi	1.124.563,64	1.124.563,64	11,42
Naknade za prijevoz	385.133,24	385.133,24	3,91
Uređenje i opremanje Uprave za probaciju	40.000,00	0,00	0,00
Službena putovanja	85.500,00	61.097,40	0,62
Stručno usavršavanje zaposlenika	10.000,00	1.991,60	0,02
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	190.000,00	137.920,00	1,40
Energija	120.000,00	128.497,03	1,30
Sitni inventar i auto gume	28.500,00	3.906,63	0,04
Usluge telefona, pošte i prijevoza	199.500,00	166.961,11	1,70
Usluge investicijskog i tekućeg održavanja	66.500,00	16.285,09	0,17
Zakupnine i najamnine	142.500,00	143.350,24	1,46
Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	10.000,00	2.529,75	0,03
Premije osiguranja	28.500,00	0,00	0,00
IPA 2008 - Razvoj probacijskog sustava	639.378,00	639.372,69	6,49
UKUPNO	9.847.646,22	9.589.179,76	97,38